

Leerplicht vanaf vijf jaar

Duidelijkheid over de gevolgen nodig!

Vanaf 1 september zijn kinderen in ons land leerplichtig vanaf de leeftijd van vijf jaar (nu is dat 6 jaar). Maar over de concrete invulling van deze leerplichtverlaging tasten we in het duister. Welke gevolgen zijn er voor de regelgeving rond aan- en afwezigheden, het levensbeschouwelijk onderwijs, de inspectie? Hoog tijd dat de Vlaamse overheid duidelijkheid verschaft.

Onderwijs is een bevoegdheid van de gemeenschappen, maar de leerplichtleeftijd valt nog onder het federale niveau. De federale Kamer besliste in maart 2019 dat vanaf 1 september 2020 kinderen vanaf vijf jaar leerplichtig zijn. De toenmalige Vlaamse regering gaf hiervoor positief advies. Voor de uitrol van de leerplicht van vijfjarige kleuters is de huidige Vlaamse regering aan zet. Voor het COV moet deze uitwerking gebeuren met minimale belasting voor scholen en ouders, met maximaal effect op de onderwijskansen van elk kind en met respect voor de grondwettelijke bepalingen. In de eerste plaats moet de overheid de planlast voor het onderwijspersoneel beperken. Dit kan enkel als het onderwijsveld zich tijdig kan voorbereiden. Daarom is er snel duidelijkheid nodig over de gevolgen van de leerplichtverlaging.

Regelgeving rond aan- en afwezigheden

Vandaag moet een vijfjarige minstens 250 halve dagen aanwezig zijn in een kleuterschool. Dan heeft het kind recht op een schooltoeslag en kan het starten in de lagere school (in het jaar waarin het zes jaar wordt). Blijft dit behouden? Zullen scholen vanaf september 2020 voor de vijfjarigen moeten redeneren vanuit aanwezigheden of vanuit afwezigheden die telkens gewettigd moeten zijn? Het COV vraagt duidelijkheid en vindt dat de overheid rekening moet houden met de noden van vijfjarige kleuters en moet kiezen voor minimale belasting voor scholen en ouders.

Levensbeschouwelijk onderwijs is een grondrecht

De Belgische grondwet bepaalt dat scholen die ingericht worden door openbare besturen tot het einde van de leerplicht de keuze aanbieden tussen onderricht in een van de erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer. Ook hebben alle leerlingen die leerplichtig zijn, recht op morele of religieuze opvoeding ten laste van de gemeenschap. De grondwetsbepalingen over onderwijs werden voor de verkiezingen van 26 mei 2019 niet voor herziening vatbaar verklaard. Het nieuwe Federaal Parlement kan ze nu dus niet wijzigen.

Het is onduidelijk hoe de Vlaamse overheid deze grondwettelijke bepalingen wil uitvoeren nu de leerplicht verlaagt naar vijf jaar. Voor het COV is het evident dat alle politieke overheden de grondwet respecteren. Dat betekent dat er voor het COV een verplichting moet komen tot aanbod van levensbeschouwelijk onderwijs voor vijfjarige kleuters. De Vlaamse regering moet daarvoor vanaf september de middelen voorzien in alle onderwijsnetten. Om een procedureslag te vermijden vraagt het COV dat de Vlaamse overheid de maatregelen die ze wil nemen vooraf laat toetsen op hun grondwettelijkheid. Het COV wil geen rechtsonzekerheid voor de scholen en wil dat elke leerling krijgt waar hij recht op heeft.

Consequenties voor de inspectie

Leerplicht is geen schoolplicht. Ouders kunnen kiezen voor huisonderwijs voor hun vijfjarige kleuter. Het COV wijst op de consequenties voor de inspectie want zij controleert het huisonderwijs. De overheid moet een inschatting maken van de uitbreiding van de opdracht en zo nodig voorzien in bijkomende inspecteurs.

TEKST
Isabel Rots